

Verkennd natuuronderzoek 4 locaties in Graft-De Rijk

Oriënterend onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor de natuur

Concept

Gemeente Alkmaar

Grontmij Nederland B.V.
Alkmaar, 7 oktober 2014

Verantwoording

Titel : Verkennend natuuronderzoek
4 locaties in Graft-De Rijp

Subtitel : Oriënterend onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor de natuur

Projectnummer : 338837

Referentienummer : GM000000

Revisie : C1

Datum : 7 oktober 2014

Auteur(s) : [REDACTED]

E-mail adres : david.vanderveen@grontmij.nl

Gecontroleerd door : [REDACTED]

Paraaf gecontroleerd :

Goedgekeurd door : [REDACTED]

Paraaf goedgekeurd :

Contact : Grontmij Nederland B.V.
Robijnstraat 11
1812 RB Alkmaar
Postbus 214
1800 AE Alkmaar
T +31 88 811 53 92
F +31 72 850 26 57
www.grontmij.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Kader van het onderzoek	4
1.2	Aanleiding en doel plangebieden	4
2	Flora- en faunawet	8
2.1	Toetsingkader	8
2.2	Methode	9
2.3	Flora	9
2.4	Grondgebonden zoogdieren	10
2.5	Vleermuizen	11
2.6	Vogels	13
2.7	Overige soorten	14
3	Natuurbeleidskaders	15
3.1	Ecologische Hoofdstructuur	15
4	Natuurbeschermingswet	17
4.1	Toetsingskader	17
4.2	Inventarisatie	17
4.3	Analyse van de mogelijke effecten	18
5	Conclusies en aanbevelingen	19
5.1	Ecologische Hoofdstructuur	19
5.2	Natuurbeschermingswet	19
5.3	Flora- en faunawet	19

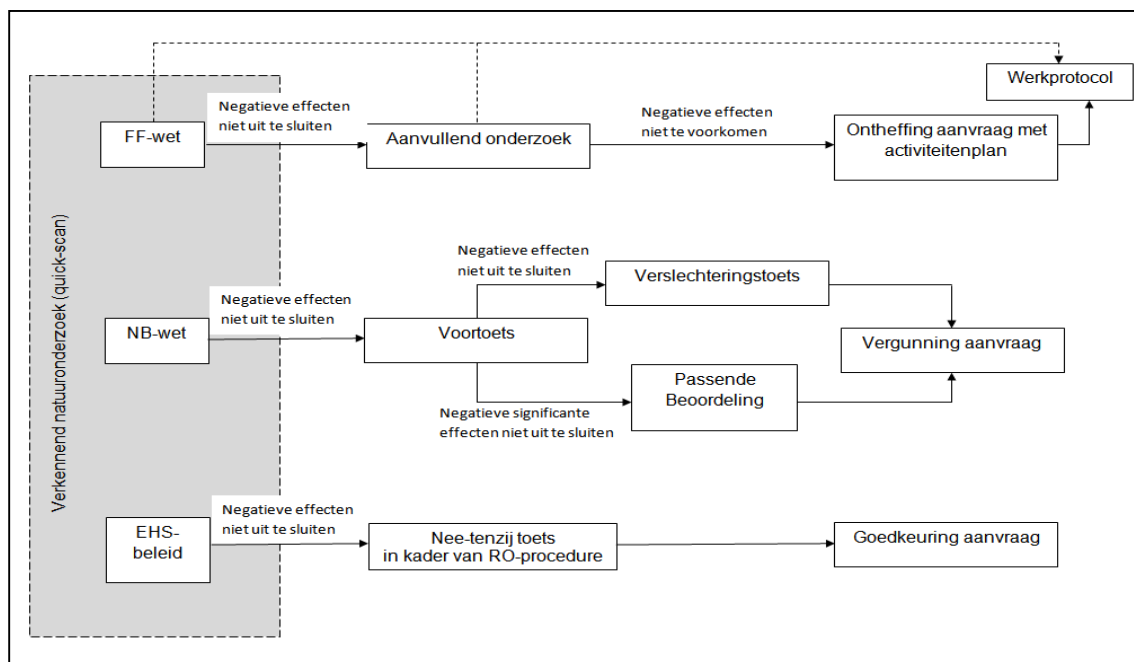
1 Inleiding

1.1 Kader van het onderzoek

Projecten of handelingen dienen te worden getoetst aan de wet- en regelgeving voor natuur. De natuurbescherming in Nederland bestaat uit de volgende kaders:

- Flora- en faunawet: individuele soorten;
- Provinciaal beleid: Ecologische Hoofdstructuur;
- Natuurbeschermingswet 1998: Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten.

Het verkennend onderzoek is er op gericht om een eerste inzicht te krijgen in de mogelijke effecten op beschermde natuurwaarden in en om het projectgebied en de mogelijke vervolgstappen die moeten worden genomen met betrekking tot aanvullend veldonderzoek, nader effectonderzoek en nadere procedures betreffende de Flora- en faunawet en de EHS. In figuur 1.1 is aangegeven welke procedures mogelijk moeten worden doorlopen. Het verkennend onderzoek is de eerste stap in de procedure. Afhankelijk van het resultaat moeten de navolgende stappen al dan niet worden doorlopen.

Figuur 1.1 Procedureschema wet- en regelgeving Ff-wet en EHS-beleid

1.2 Aanleiding en doel plangebieden

Grontmij is door de Gemeente Alkmaar gevraagd om een verkennend natuuronderzoek uit te voeren in het kader van voorgenomen bestemmingsplanwijzigingen in Graft- De Rijk. Dit betreft een wijziging van een maatschappelijke bestemming van scholen, een bibliotheek/peuterspeelzaal en een gymzaal naar een bestemming voor wonen en kleinschalige bedrijven. Door bestaande complexen (deels) te slopen en/of te verbouwen (zoals de bibliotheek/peuterspeelzaal) ontstaat er ruimte voor de ontwikkeling van woningen en bedrijven. Om de ontwikkeling van woningen en bedrijven mogelijk te maken, is een wijziging van het bestemmingsplan noodzakelijk. Voor het bestemmingsplan is een verkennend natuuronderzoek

nodig om de actuele natuurwaarden te bepalen. De complexen zijn weergegeven in figuur 1.2a. Figuur 1.2b t/m f geeft een indruk van de plangebieden.

Figuur 1.2a Plangebieden (complexen 01 t/m 05)

Figuur 1.2b indruk plangebied complex 01 (schoolcomplex 'De Tweemaster')

Figuur 1.2c indruk plangebied complex 02 (schoolcomplex 'St. Jozefschool')

Figuur 1.2d indruk plangebied complex 03 (bibliotheek/peuterspeelzaal)

Figuur 1.2e indruk plangebied complex 04 (schoolcomplex 'De Baanbreker')

Figuur 1.2f indruk plangebied complex 05 (gymzaal)

2 Flora- en faunawet

2.1 Toetsingkader

De Flora- en faunawet regelt de bescherming van soorten planten en dieren in ons land. De beschermde soorten zijn op grond van het Vrijstellingenbesluit onderverdeeld in verschillende beschermingscategorieën, de zogeheten 'tabel 1-soorten', 'tabel 2-soorten' en 'tabel 3-soorten'. Vogels zijn niet in deze categorieën ingedeeld.

De toetsing in het kader van de Flora- en faunawet vindt plaats aan de hand van de volgende in het kader van ruimtelijke ontwikkeling relevante verbodsbepalingen:

- Artikel 8: Het is verboden beschermde planten te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
- Artikel 9: Het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Artikel 10: Het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.
- Artikel 11: Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

De zwaarte van toetsing is afgestemd op de gunstige staat van instandhouding van soorten. Hierbij wordt er onderscheid gemaakt in de volgende groepen met een eigen toetsingsregime:

Algemene soorten (tabel 1-soorten)

Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling. Er hoeft in dit kader geen ontheffing aangevraagd te worden, hiervoor geldt wel de zorgplicht.

Overige soorten (tabel 2-soorten)

Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling, indien wordt gewerkt volgens een door de minister van EZ (voorheen EL&I, LNV) goedgekeurde gedragscode. Indien dit niet het geval is, dan moet ontheffing aangevraagd worden, deze valt onder de lichte toets (geen aantasting van de gunstige staat van instandhouding van de soort).

Soorten bijlage IV Habitatrichtlijn en bijlage 1 AMvB (tabel 3-soorten)

Voor deze soorten moet wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing aangevraagd worden. De ontheffingsaanvraag valt onder de zware toets, hetgeen inhoudt dat:

- er sprake dient te zijn van een bij de wet genoemd belang;
- er geen andere bevredigende oplossing mogelijk is;
- er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort(en).

Vogels zijn niet ingedeeld in bovengenoemde categorieën. Alle inheemse vogelsoorten zijn beschermd. Het is daarom bijvoorbeeld verboden nestelende en/of broedende vogels te verstoren, eieren te rapen of nesten en andere vaste rust- en verblijfplaatsen te vernietigen. Uitgangspunt hierbij is dat nesten van vogels alleen beschermd zijn, indien deze in gebruik zijn tijdens het broedseizoen. Voor een aantal vogelsoorten (genoemd in de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' van het ministerie van EZ), die jaarlijks van het zelfde nest gebruik maken of geen eigen nest kunnen bouwen, geldt een uitzondering. Nesten van deze soorten worden beschouwd als vaste rust- en verblijfplaats in de zin van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Deze nesten zijn jaarrond beschermd, mits niet permanent verlaten.

Om te voorkomen dat nestelende en/of broedende vogels verstoord worden, dienen verstoringen de werkzaamheden altijd zo veel mogelijk buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd en dient gecontroleerd te worden of mogelijk jaarrond beschermde nesten worden aangetast door de werkzaamheden. Het beschermingsregime voor vogels komt overeen met dat van tabel 3-soorten. Ontheffing kan slechts worden verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat en indien geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Daarnaast kan alleen ontheffing worden verkregen indien er sprake is van een in de wet genoemd belang. Dit betreft voor vogels alleen belangen die te maken hebben met openbare veiligheid, luchtvaartveiligheid, onderzoek en volksgezondheid (geen ruimtelijke ontwikkelingen).

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen (artikel 2, lid 1: Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. artikel 2, lid 2: De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zo veel mogelijk te beperken of ongedaan te maken). De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, op zodanige wijze gebeurt dat het lijden zo beperkt mogelijk is.

2.2 Methode

Bronnenonderzoek

De inventarisatie betreft een onderzoek naar de actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten in de plangebieden en in de directe naastgelegen omgeving van de plangebieden. De inventarisatie bestaat uit een bronnenonderzoek, een verkennend veldbezoek en habitatgeschiktheidsbeoordeling. Het bronnenonderzoek heeft als doel een overzicht te verkrijgen van de beschikbare informatie met betrekking tot het voorkomen van beschermde soorten. De geraadpleegde bronnen zijn: Nationale databank Flora en Fauna (NDFF), www.zoogdiervereniging.nl, www.sovon.nl, www.ravon.nl, www.waarneming.nl, www.telmee.nl, www.florafaancheck.nl, www.knnv.nl, www.vlinderstichting.nl, www.drloket.nl, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, Provincie Noord-Holland en IVN.

Habitatgeschiktheidsbeoordeling

Op basis van een veldbezoek is de geschiktheid van biotopen voor beschermde soorten beoordeeld. Deze beoordeling brengt samen met het bronnenonderzoek de beschermde soorten (groepen) in beeld, die in de plangebieden voorkomen. Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 25 september 2014 door een ecooloog van Grontmij.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Er is vervolgens gekeken of soorten (groepen) beïnvloed kunnen worden door voorgenomen activiteiten. Op basis van deze analyse wordt geconcludeerd voor welke soorten(groepen) een ontheffing in kader van Flora- en faunawet aangevraagd moet worden en of er een nader onderzoek nodig is.

2.3 Flora

Bronnenonderzoek

Uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF 2004 t/m 2014) en Waarneming.nl zijn geen waarnemingen van beschermde flora in de plangebieden bekend. In de indirecte omgeving van de plangebieden zijn in relatie tot de plangebieden wel de Ff-wet, tabel 2 beschermde soorten: tongvaren en zwartsteel aangetroffen. In de indirecte omgeving zijn tevens beschermde tabel 1 soorten (zwanenbloem, gewone vogelmelk) aangetroffen.

Verkenkend veldbezoek

Tijdens het veldbezoek is geen tabel 2/3 beschermde flora aangetroffen in de plangebieden. Hierbij dient opgemerkt te worden, dat het veldbezoek nog in de periode is uitgevoerd dat uitgebloeide muurflora nog te herkennen is. De gebouwen en directe omgeving zijn geïnspecteerd op mogelijk beschermde soorten zoals muurvaren (tongvaren, zwartsteel) en andere beschermde soorten zoals gele helmblom. Er is tijdens het verkennend veldbezoek geen beschermde flora aangetroffen in de plangebieden.

Effecten

Gezien er geen beschermde flora is aangetroffen, zijn in dit kader geen negatieve effecten voorzien en hoeven geen vervolgpcedures in gang te worden gezet. Nader onderzoek of ontheffing of werken met een gedragscode is daarom niet aan de orde.

2.4 Grondgebonden zoogdieren

Bronnenonderzoek en verkennend veldbezoek

In de NDFF en waarneming.nl zijn m.u.v. vleermuizen, geen waarnemingen bekend van tabel 2 en/of 3 zoogdieren van de Flora- en faunawet in de plangebieden. De plangebieden zijn niet geschikt voor beschermde soorten door ontbreken van geschikt water en vegetatie. Uit waarneming.nl, telmee.nl en de NDFF (fig.2.1) blijkt verder wel dat algemene zoogdiersoorten zoals de egel is aangetroffen zijn in de omgeving van de plangebieden.

Effecten

Aangezien geen waarnemingen van tabel 2/3 zoogdiersoorten (m.u.v. vleermuizen) in de plangebieden bekend zijn en geen geschikt habitat is aangetroffen kan het voorkomen van tabel 2/3 zoogdiersoorten (m.u.v. vleermuizen) uitgesloten worden. In dit kader zijn dan ook geen negatieve effecten voorzien en hoeven geen vervolgpcedures in gang te worden gezet. Nader onderzoek of ontheffing wordt daarom niet nodig geacht.

Op basis van het veldbezoek is (m.u.v. tabel 1 beschermde egel) geschikt habitat voor de bovengenoemde tabel 1 soorten aangetroffen in de plangebieden. Voor de egel is geen geschikt habitat aangetroffen in de plangebieden. Maar voor alle algemene soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet, geldt de zorgplicht (zie par. 2.1) en zijn geen aanvullende procedures noodzakelijk.

Figuur 2.1 NDFF grondgebonden zoogdieren t.o.v. de plangebieden (globaal rode contouren)

2.5 Vleermuizen

Bronnenonderzoek

Uit de NDFF (2004 t/m 2014) zijn recente waarnemingen (foeragerend en overvliegend) bekend van de laatvlieger, kleine,- gewone,- en ruige dwergvleermuis, gewone,- en grijze grootoorvleermuis (Ff-wet, tabel 3) in de directe omgeving van de plangebieden (fig.2.5a). Boven genoemde soorten zijn (m.u.v. de grootoorvleermuis) vooral gebouwbewonende vleermuizen. De grootoorvleermuis en ruige dwergvleermuis zijn vooral boombewonende soorten, die ook in gebouwen verblijven. Er zijn geen (recente) gegevens beschikbaar waarin daadwerkelijk sprake is van verblijfplaatsen in de gebouwen binnen de plangebieden.

Verkenkend veldbezoek

De habitatcheck is op basis van de checklist van het Vleermuisprotocol¹ uitgevoerd, waarbij alle gebouwen geïnspecteerd zijn op potentiële verblijfplaatsen.

Vaste verblijfplaatsen

Tijdens het verkennend veldbezoek (van 25 september 2014) is geconstateerd dat enkele gebouwen/lokalen geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. Desbetreffende gebouwen/lokalen die een geschikte toegang tot de vaste verblijfplaatsen hebben zijn in figuur 2.5b weergegeven met een rode cirkel. Deze gebouwen bevatten (spouw)gaten welke toegang tot de spouwmuur kunnen bieden (fig. 2.5c). De knotwilgen op het terrein van complex 01 ('De Tweemaster') bevatten met zekerheid geschikte baltsverblijfplaatsen (een najaarsverblijf) voor boombewonende soorten als de ruige dwergvleermuis. Tijdens het veldbezoek is ook een ruige dwergvleermuis rustend in een boomgat visueel aangetroffen. Alle overige bomen in alle plangebieden vormen geen geschikte verblijfplaats voor vleermuizen door het ontbreken van gaten/scheuren waarin vleermuizen kunnen verblijven.

In de complexen 03, 04 en 05 worden door het ontbreken van geschikte toegang tot de spouw en tot gevelbetimmering en gaten/scheuren geen vaste verblijfplaatsen van vleermuizen verwacht. Op deze locaties zijn effecten daarmee uitgesloten en is geen nader onderzoek nodig. Voor de complexen 01 en 02 zijn ook om bovengenoemde reden niet alle gebouwen/lokalen geschikt voor vleermuizen.

Vliegroutes en foerageergebied

Tijdens het verkennend veldbezoek (van 25 september 2014) zijn geen belangrijke vliegroutes aangetroffen, maar de straten in de plangebieden kunnen wel onderdeel zijn van (aan)vliegroutes van gebouwbewonende vleermuizen (met name dwergvleermuizen). Vleermuizen gebruiken de straten om van en naar de vaste verblijfplaatsen te vliegen en van en naar foerageergebied (parken en buitengebied). De straten, pleinen en het groen vormen geen belangrijk foerageergebied, maar dit kan wel gebruikt worden als foerageergebied.

Effecten en nader onderzoek

Als blijkt dat potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen moeten worden vernietigd door sloop van gebouwen (buitenmuren, spouwmuren en gevelbetimmering) en kap van de knotwilgen op complex 01, dan is aanvullend onderzoek in de periode april t/m augustus/september (conform het protocol betreft dit 4 bezoeken) noodzakelijk naar het voorkomen van vleermuizen in complex 01 en 02. Als uit het aanvullend onderzoek blijkt dat sprake is van verblijfplaatsen van vleermuizen in te slopen gebouwen, dan is een ontheffing van de Flora- en faunawet nodig en een bijbehorend activiteitenplan en daaruit voortvloeiend een ecologisch werkprotocol waarin een aannemer zich aan moet conformeren.

¹ Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en. Gegevensautoriteit Natuur 2013. Vleermuisprotocol 2013, maart 2013

Figuur 2.5a NDFD vleermuizen t.o.v. de plangebieden (globaal rode contouren)

Figuur 2.5b potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen in de plangebieden (zie rode contouren)

Figuur 2.5c, overzichtsfoto's van potentiële vleermuis verblijfplaatsen

2.6 Vogels

Bronnenonderzoek

Uit de NDFF (fig. 2.6) zijn in de directe omgeving van de plangebieden waarnemingen gedaan van een aantal vogels als ekster, koolmees en merel, maar ook overvliegende en foeragerende categorie 1 t/m 4 vogels behorend bij een jaarrond beschermd nest, zoals van de buizerd, gier-zwaluw en huismus.

Verkennd veldbezoek

Tijdens het verkennend veldbezoek zijn de gebouwen en bomen geïnspecteerd op nesten en gaten en potentiële broedlocaties. Tijdens het veldbezoek zijn geen jaarrond beschermde categorie 1 t/m 4 vogels aangetroffen. Wel bestaan het hoofdgebouw van complex 02 (St. Jozef-school) en complex 03 (de bibliotheek / peuterspeelzaal) uit een dakbedekking met dakpannen. Dergelijke daken/dakranden bieden mogelijk een jaarrond beschermd verblijfplaats voor de huismus en gierzwaluw. Maar concrete (recente) aanwijzingen van verblijfplaatsen in de plangebieden zijn niet bekend. Beide vogelsoorten komen wel verspreid voor in Graft-De Rijk.

Er zijn diverse foeragerende of overvliegende vogels aangetroffen in de plangebieden (ekster, kauw, merel, koolmees etc.). De bomen en een enkel nestkastje in het plangebied bieden nestgelegenheid voor vogels tijdens het broedseizoen (wat globaal loopt van maart t/m juli met uitloop tot in augustus).

Effecten

Alle vogels genieten bescherming onder de Flora- en faunawet. Hierbij geldt dat verstoring van broedende vogels en broedsel niet is toegestaan. Verstoring van broedvogels kan optreden, wanneer tijdens de broedperiode verstoringende werkzaamheden plaatsvinden in de directe omgeving van een nest (afhankelijk van het geluids- en trillingsniveau bij bijv. sloop) een cirkel van 10 tot 15 meter. De werkelijke afstand zal bepaald kunnen worden in samenspraak met een ecooloog. In dit kader zijn dan ook geen negatieve effecten voorzien en hoeven geen vervolgpcedures in gang te worden gezet. Nader onderzoek of ontheffing is daarom niet nodig. Aanbevolen wordt in het broedseizoen geen sloop werkzaamheden uit te voeren (onder andere

vanwege broedende stadsvogels), maar als dit niet mogelijk is, wordt alvorens te starten met de uitvoering, aanbevolen om eerst een broedvogel inspectie uit te voeren.

Nesten van de huismus en gierzwaluw zijn jaarrond beschermd (dus ook buiten het broedseizoen). Tijdens het veldbezoek zijn deze niet aangetroffen. Een aantal gebouwen bezitten wel potentiële verblijfplaatsen van de huismus en gierzwaluw. Als de dakpannen daken verwijderd dan wel gerenoveerd worden dan is alsnog aanvullend broedvogel onderzoek nodig en is afhankelijk van de resultaten ontheffing van de Flora- en faunawet nodig.

Figuur 2.6 NDFF categorie 1t/m4 vogels in de omgeving van de plangebieden (globaal rode contouren)

2.7 Overige soorten

Er zijn geen waarnemingen bekend van overige beschermde diersoorten (zoals ongewervelden, vissen, amfibieën, reptielen, libellen of dagvlinders) van tabel 2 of 3 van de Flora- en faunawet en er is ook geen geschikt habitat aangetroffen van overige beschermde soorten. In dit kader zijn dan ook geen negatieve effecten voorzien en hoeven geen vervolgpcedures in gang te worden gezet.

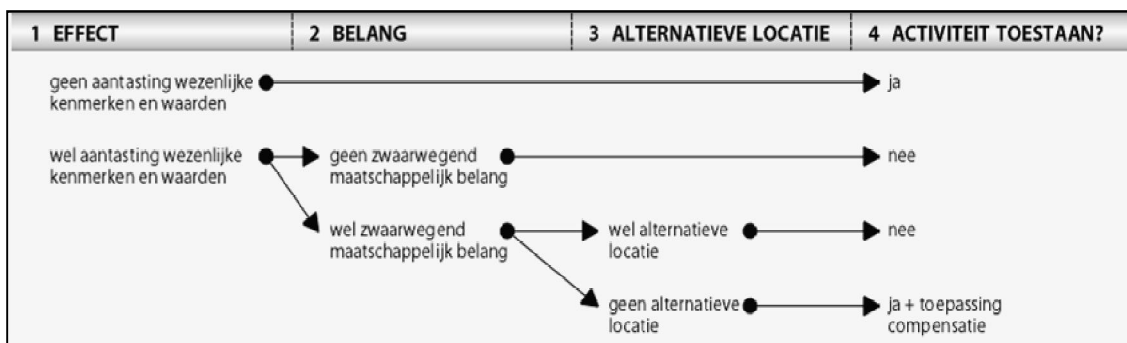
3 Natuurbeleidskaders

3.1 Ecologische Hoofdstructuur

Toetsingskader

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is op provinciaal niveau uitgewerkt tot de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS) met kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden, beheergebieden en robuuste ecologische verbindingzones. De wettelijke bescherming (Wro) van de EHS is geregeld via het bestemmingsplan. De Ecologische Hoofdstructuur voor de provincie Noord-Holland is vastgelegd in de structuurvisie Provincie Noord-Holland.

De afweging voor ingrepen in de EHS gaat volgens het “nee, tenzij-principe”. In onderstaand schema is dit stapsgewijs weergegeven. Ingrepen met een significant negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden mogen niet plaatsvinden, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en indien er geen alternatieven zijn. Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een EHS-gebied, dan dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies van kwaliteit en/of oppervlakte dient te worden gecompenseerd. Daarnaast kan salderen van positieve en negatieve effecten op de EHS uitkomst bieden om projecten in de EHS te realiseren. Het verkennend natuuronderzoek geeft inzicht in de ligging van EHS gebieden in de omgeving van de voorkeurslocatie transportleiding en de noodzaak voor het doorlopen van ‘nee, tenzij, procedure’. In de provincie Noord-Holland is de externe werking van de EHS niet van toepassing. Een “nee, tenzij-toets” behoeft alleen te worden doorlopen, indien er sprake is van een RO-procedure met betrekking tot wijziging van de bestemming van de plangebieden.

Schema: Het “nee, tenzij”-principe van het compensatiebeginsel.

Inventarisatie, analyse en toetsing effecten

De voorgenomen ontwikkelingen in de plangebieden in Graft-De Rijk vinden ruim plaats buiten de begrenzing van EHS gebied, Ecologische verbindingzones (EVZ) en weidevogelleefgebied (fig. 3.1). Zolang de voorgenomen werkzaamheden buiten de begrenzing van EHS-gebied plaatsvindt, is nadere toetsing in de vorm van een “Nee, tenzij-toets” niet aan de orde. De voorgenomen werkzaamheden hebben ook geen externe werking op de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS, EVZ en weidevogelleefgebieden. In dit kader treden geen negatieve effecten op en hoeven geen verdere procedures in gang te worden gezet.

Figuur 3.1 Ligging EHS-gebied (helder groene vlakken), t.o.v. de plangebieden (globaal rode cirkels)

Figuur 3.2 Ligging weidevogelleefgebied (helder beige vlakken), t.o.v. de plangebieden (globaal rode cirkels)

4 Natuurbeschermingswet

4.1 Toetsingskader

De Natuurbeschermingswet 1998 (Nb-wet) heeft als doel het beschermen van Natura 2000-gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijn) en Beschermde natuurmonumenten in Nederland. Projecten of handelingen die negatieve effecten op deze beschermde gebieden kunnen hebben, zijn in beginsel niet toegestaan. Voor Natura 2000-gebieden geldt een toetsing in het kader van artikel 19. In dit kader is ook toetsing nodig van effecten in het kader van de externe werking van toepassing. Bij de toetsing zijn er de volgende procedurevarianten:

- Geen nader onderzoek: effecten kunnen op voorhand worden uitgesloten (er zijn geen Natura 2000-gebieden in de omgeving aanwezig);
- Voortoets: effecten kunnen niet op voorhand worden uitgesloten;
- Verslechteringstoets: effecten kunnen op basis van de Voortoets niet worden uitgesloten, significantie hiervan wel;
- Passende beoordeling: significantie van effecten kan op basis van de Voortoets of Verslechteringstoets niet worden uitgesloten;
- ADC-toets: indien significantie van effecten op basis van de Passende beoordeling niet kan worden uitgesloten. Aangetoond dient te worden dat er geen alternatieven zijn met minder effecten, er sprake is dwingende redenen van groot openbaar belang en in compensatie is voorzien. Indien negatieve effecten op Natura 2000-gebieden niet zijn uit te sluiten is in ieder geval een vergunning noodzakelijk.
- Voor Beschermde Natuurmonumenten geldt een lichtere toetsing conform artikel 16. Voor deze gebieden is het uitvoeren van een Passende beoordeling niet noodzakelijk. Op deze gebieden is conform artikel 65 wel externe werking van toepassing. Het bevoegd gezag bepaalt of een vergunning al dan niet nodig is.

4.2 Inventarisatie

Voor de inventarisatie van Natura 2000-gebieden en Beschermde natuurmonumenten is gebruik gemaakt van de gebiedendatabase van het ministerie van EZ. Uit deze gebiedendatabase blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied direct ten noorden van het stedelijk gebied van Graft-De Rijk ligt op een afstand van enkele tientallen meters van de meest noordelijk gelegen plangebieden (fig.4.2). Dit betreft Habitatrichtlijngebied en Vogelrichtlijngebied Eilandspolder. In de omgeving van de plangebieden liggen geen Beschermde Natuurmonumenten.

Figuur 4.2: Ligging Natura 2000-gebieden (geel) t.o.v. de plangebieden (globaal rode cirkels)

4.3 Analyse van de mogelijke effecten

Door uitvoering van de voorgenomen maatregelen gaat geen oppervlakte aan Natura 2000-gebied of Beschermd Natuurmonument verloren. Deze voorgenomen ontwikkelingen vinden lokaal plaats, buiten de Natura 2000-gebieden. Effecten die door de werkzaamheden kunnen worden veroorzaakt zijn effecten van externe werking, namelijk geluid en trillingen. Effecten van geluid en trilling reiken tot enkele honderden meters rondom de planlocatie. Complex 03 ligt circa 30 meter en complex 02, 03, 04 en 05 liggen circa 70-110 meter van het Natura 2000-gebied Eilandspolder af. Maar gezien de werkzaamheden aan complex 03 zich beperken tot renovatie en eventuele geluid en trilling door sloop van complex 02, 04 en 05 wordt beperkt door tussengelegen stedelijk gebied (liggend tussen de complexen en het Natura 2000-gebied), heeft dit geen invloed op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebied. Er is ook geen ecologische relatie tussen de plangebieden en Natura 2000 gebieden. In dit licht zijn effecten in het kader van de externe werking vanuit de plangebieden op voorhand uit te sluiten.

5 Conclusies en aanbevelingen

5.1 Ecologische Hoofdstructuur

De voorgenomen ontwikkelingen vinden plaats buiten de begrenzing van EHS gebied. Nadere toetsing is niet noodzakelijk. De voorgenomen werkzaamheden hebben ook geen externe werking op de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS, EVZ en weidevogelleefgebieden. In dit kader treden geen negatieve effecten op en hoeven geen verdere procedures in gang te worden gezet.

5.2 Natuurbeschermingswet

De voorgenomen werkzaamheden vinden buiten de invloedssfeer van de Natura 2000-gebied Eilandspolder plaats. Er is ook geen ecologische relatie tussen de plangebieden en Natura 2000-gebied. De werkzaamheden aan complex 03 beperken zich tot renovatie en eventuele geluid en trilling door sloop van complex 02, 04 en 05 wordt beperkt door tussengelegen stedelijk gebied, daarom heeft dit geen invloed op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebied. In dit licht zijn effecten in het kader van de externe werking vanuit de plangebieden op voorhand uit te sluiten. Er is geen nader veldonderzoek of effectonderzoek noodzakelijk en er is geen Natuurbeschermingswetvergunning nodig.

5.3 Flora- en faunawet

Uit het uitgevoerde onderzoek kan geconcludeerd worden dat Ff-wet, tabel 2/3 beschermde soorten in de plangebieden kunnen voorkomen of tijdens de werkzaamheden op de werklocaties kunnen verschijnen. Het gaat hierbij om vleermuizen en vogels. In het kader van een bestemmingsplan wijziging hoeft in dit stadium alleen maar bepaald te worden of ontheffing verleendbaar is voor dergelijke projecten. Daarom is onderscheid gemaakt tussen bestemmingsplanwijziging en uitvoeringswerkzaamheden.

Vleermuizen

Bestemmingsplanwijziging

Met betrekking tot vleermuizen is het wettelijke belang mogelijk aanwezig om na onderzoek en als nodig ontheffing van de Flora- en faunawet te verkrijgen. Dit betreft belang e: dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten. In dit licht betekent dat er geen belemmeringen zijn te verwachten in het kader van een bestemmingsplanwijziging.

Uitvoeringswerkzaamheden

Als blijkt dat in het kader van sloopwerkzaamheden potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen moeten worden vernietigd door sloop van gebouwen (buitenmuren, spouwmuren, gevelbetimmering), dan is aanvullend onderzoek in de periode april t/m augustus/september (conform het protocol betreft dit 4 bezoeken) noodzakelijk naar het voorkomen van vleermuizen. uit het aanvullend onderzoek blijkt dat sprake is van verblijfplaatsen van vleermuizen in te slopen gebouwen, dan is een ontheffing van de Flora- en faunawet nodig en een bijbehorend activiteitenplan en daaruit voortvloeiend een ecologisch werkprotocol waarin een aannemer zich aan moet conformeren.

Broedvogels

Bestemmingsplanwijziging

Voor nesten die niet onder de categorie 1 t/m 4 jaarrond beschermde nesten vallen, is geen belemmering te verwachten in het kader van bestemmingsplanwijzigingen.

Voor nesten die wel onder de categorie 1 t/m 4 jaarrond beschermde nesten vallen (zoals van de huismus en gierzwaluw) is geen ontheffing verleenbaar als blijkt dat de gierzwaluw en huismus nesten hebben in de plangebieden die vernietigd moeten worden. Dit door ontbreken van het juiste wettelijke belang. Hiervoor zal, als sprake is van aanwezigheid van nesten, een mitigatie- en compensatieplan opgesteld moeten worden, en waar mogelijk in combinatie met een ecologisch werkprotocol waar de aannemer en opdrachtgever zich aan committeren.

Zolang de instandhouding van de gierzwaluw en huismus niet in het geding komt in de plangebieden en waar nodig voldoende mitigatie- en compensatiemaatregelen getroffen worden, zijn in het licht geen belemmeringen te verwachten in het kader van bestemmingsplanwijzigingen.

Uitvoeringswerkzaamheden

Zolang er geen sloop of uitpandige renovatiewerkzaamheden plaatsvinden in het broedseizoen (wat globaal loopt van maart t/m juli met uitloop tot in augustus) of verstoring op vogels wordt voorkomen, dan wordt overtreding van de Flora- en faunawet voorkomen. Als er toch in deze periode gewerkt moet worden, dient het terrein voorafgaand aan de werkzaamheden geïnspecteerd te worden door een deskundig ecooloog. Deze ecooloog kan passende maatregelen opstellen om verstoring van vogelnesten te voorkomen. Dit zal veelal inhouden dat in een deel van het werkgebied tijdens het broedseizoen niet gewerkt kan worden. Mocht er tijdens de uitvoering wel sprake zijn van verstoring dan is mogelijk aanvullend natuuronderzoek nodig en afhankelijk van de resultaten mogelijk ontheffing nodig van de Flora- en faunawet.

Nesten van de huismus en gierzwaluw zijn jaarrond beschermd (dus ook buiten het broedseizoen). Tijdens het veldbezoek zijn deze niet aangetroffen. Een aantal gebouwen bezitten wel potentiële verblijfplaatsen van de huismus en gierzwaluw. Als de dakpannen daken verwijderd dan wel gerenoveerd worden dan is alsnog aanvullend broedvogel onderzoek nodig en is afhankelijk van de resultaten ontheffing van de Flora- en faunawet nodig.

Als sprake is van aanwezigheid van nesten, dan zal een mitigatie- en compensatieplan opgesteld moeten worden, en waar mogelijk in combinatie met een ecologisch werkprotocol waar de aannemer en opdrachtgever zich aan committeren. Dit zodat sloopwerkzaamheden ten opzichte van de huismus en gierzwaluw op de juiste manier uitgevoerd worden en alvorens de start van de sloop, voldoende gecompenseerd is (bijvoorbeeld door het ophangen van nestkasten, gierzwaluw dakpannen en/of het aanbrengen van vogelvides (onder dakpannen), in de directe omgeving buiten het werkgebied.